

A hármas egység pecsétje (Cantong qi 參同契)

1. rész: Bevezetés

Tartalom

Minden benső alkímiai írás elődje	2
A mű címe	3
<i>Zhou változásai</i>	3
A <i>Cantong qi</i> két értelmezése.....	3
<i>Cantong qi</i> mint egység.....	3
Az egységről.....	3
<i>Cantong qi</i> mint hármas egység.....	4
A hármas egységről.....	6
Felhasznált irodalom.....	6

Az eredeti jegyzet a Magyar Taoista Egyház/Teljes Valóság Magyar Taoista Egyesület tagjainak tartott előadás alkalmából készült (2012. 04. 02.). A jelenlegi jegyzet az eredetinek némileg átdolgozott és javított változata és az Aranyelixír Kiadó blogján jelent meg 2014. 08. 10-én. Amennyiben idézni kíván belőle vagy hivatkozni szeretne rá, forrásként az alábbi linket és a megtekintés dátumát tüntesse fel:

Forrás: <http://www.aranyelixir.hu/content/harmas-egyseg-pecsetje-1-resz> (a megtekintés dátuma)

Összeállította: Horváth Gábor

© Aranyelixír Kiadó, 2014

További cikkek, tanulmányok:

<http://www.aranyelixir.hu/blog>

Minden benső alkímiai írás elődje

„A Cantong qi minden idők elixíréről írt könyvének elődje.

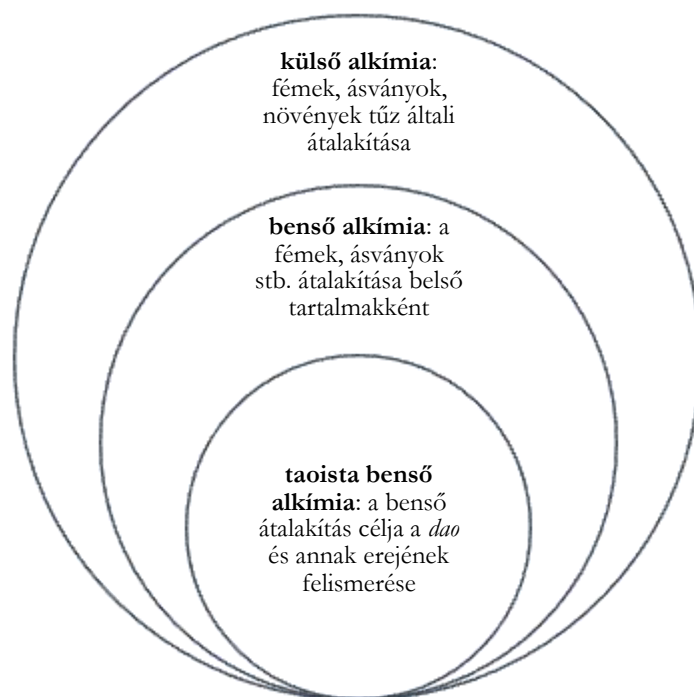
Szavai ősi és mélységesek, rejtelmesek és nehezen felfoghatóak.

Jelentésüket senki nem képes kipubatolni.”¹

A *Daode jing* 道德經 (Az út és erény könyve) és a *Zhuangzi* 莊子 mellett kevés másik taoista mű rendelkezik hasonlóan nagy szövegmagyarázó hagyománnyal.²

A hagyomány szerint Wei Boyangnak 魏伯陽 tulajdonított és az i. sz. 2. században írt *Cantong qi* 參同契 főként a taoista alkímiára (annak mindkét ágára) fejtette ki hatását:

- *Waidan* 外丹 (külső elixír) vagy külső alkímia: „Ásványok és fémek hevítése és finomítása egy edényben, tiszta eszenciáik kivonása érdekében, hogy azokból elixíreket készítsenek. ...Az i. e. 2. századtól dokumentált.”
- *Neidan* 內丹 (benső elixír) vagy benső alkímia: „Az elixír hozzávalói a világegyetem és az emberi lény összetevői, a folyamat a gyakorlóban játszódik le. ...Az i. sz. 8. századtól dokumentált.”

A taoista benső alkímia helye az alkímia és a benső alkímia viszonylatában.

A *Cantong qi* értelmezéséhez különösen a benső alkímia járult hozzá:

- tanainak és gyakorlatainak eredetét látja benne,
- elveinek és módszereinek teljes felépítését szemlélteti és tartalmazza.

¹ Egy *Cantong qi*hez írt előszóából idézi Pregadio 2011: 1

² A jegyzetnek a *Cantong qi*re vonatkozó részei Pregadio 2011: 1–5. oldala alapján íródtak.

A műnek létezik egy másik, kevésbé ismert olvasata is a taoista hagyományban:

- a *Cantong qi* nem csak egy hagyománnyal foglalkozik, hanem hárommal, ezeket fogja össze egy tanná,
- erre utal a címe és a felépítése,
- e három tan a kozmológia, a taoizmus és az alkímia.

A mű címe

Teljes alakjában *Zhouyi Cantong qi* 周易參同契; a mű címe két részből áll:

Zhou változásai

A *Zhouyi* 周易 (*Zhou változásai*)³ a későbbi *Yijing* 易經 (*A változások könyve*) történeti elődje.⁴ A mű tényleges címe elé írva eme klasszikus címét, jelzi, hogy a *Yijing* kozmológiai rendszere alapvető fontossággal bír a *Cantong qi*-ben.

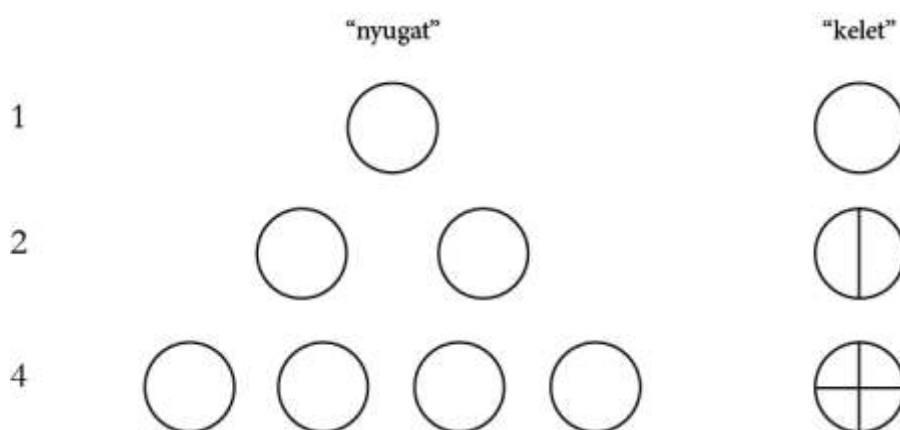
A *Cantong qi* két értelmezése

Cantong qi mint egység

Mindhárom szó az egyesülésre és az egységre vonatkozik, így címének lehetséges fordítása *Egyként összekapcsolódni az egységgel*:

- *can* 參 jelentése: összeolvadás, eggyé válás,
- *tong* 同: egység (hasonlóság, egyenlőség, egyetérteni, közös jellemvonás, ugyanolyan),
- *qi* 契: összekapcsolódás eggyé (pl. szerződést kötni – lásd a másik jelentésénél).

Az egységről

Az egységből kialakuló sokféleség „nyugati” és „keleti” ábrázolása. Az összehasonlítás célja természetesen nem a „jobb-rosszabb” kategóriák felállítását, hanem az egyedi jellemvonások tudatosítását.

³ A Zhou itt az ókori kínai Zhou-dinasztiára (i. e. 1046–256) utal (2012.03.29).
http://en.wikipedia.org/wiki/Zhou_Dynasty

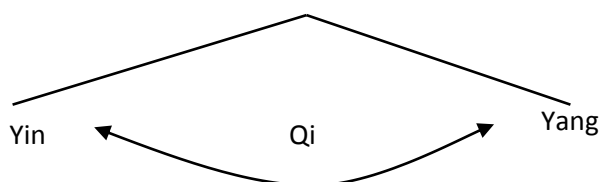
⁴ Amit ma *Yijing*-ként emlegetünk az a *Zhouyi* mint központi szöveg (íródott a Nyugati Zhou-korban, kb. i. e. 10-9. sz.), valamint a később született 10 szárny (szövegmagyarázat).

A szemléletmódból adódó lehetséges különbség:

- A „nyugati” látásmódból következhet, hogy a létesülés egymás után, időben elhúzódva történik, azaz „vagy-vagy” állapot áll fenn (egység *vagy* sokszínűség). Ebből kialakulhat az eszményi múlt képe, és így a visszatérés egy korábbi *időpontra* vonatkozik.
- A „keleti” látásmódban nem feltétlenül van benne ez a fajta „időbeliség”, így kialakulhat az „és” állapot (egység *és* sokszínűség egyszerre), azaz a visszatérés vagy visszaforgatás nem egy időben korábbi állapotba történik.
- Megjegyzendő, hogy a „keleti-nyugati” címkézés nem egészen fedi a két szemléletmód közt meghúzódnó törésvonalat, hiszen Keleten is dívik az eszményi múlt képze. Gondoljunk akár Indiában a világkorszakok aranykor, ezüstkor, bronzkor, vaskor szerinti felosztására, vagy Kínában a konfuciánusok azon törekvésére, hogy visszaállítsák az ősi bölcs uralkodók korának összhangját. [Talán a történelmi és a mitikus idő megkülönböztetése a helyénvaló, ahogy azt Eliade is teszi.](#)

Az egység és a sokféleség egyidejű megélése: „A megvalósított a *dao* 道 egy valóságában látja a tízezer létező (*wanwu* 萬物) sokszínűségét, a tízezer létező sokszínűségében látja a *dao* egységét.” A halhatatlanság pedig lehet a változó felszín mögötti változatlan tapasztalása, mely nem tud fogyatkozni vagy növekedni. Ezen nem változó minőség a pára (*qi* 氣; az alkímiai szövegekben rendszerint jelzővel ellátva utalnak rá: eredendő pára *yuanyi* 元氣), az inga két végpontja (a *yang* 陽 világosság/fény és a *yin* 陰 sötétség/árnyék) között folyton ide-oda áramló minőség:

„Bár a szövegek a *yin*-ről és a *yang*-ról külön megnevezésekkel és különböző létezőkként beszélnek, valójában csak az egyetlen mögöttes, mindent átható és az Úttal egységet képező kozmikus *qi* aspektusai. Ahelyett, hogy a *yin* és a *yang* független hatóerő lenne, pusztán leírja az egy *qi* helyzetét és energetikai mozgását.”⁵

A qi mint a két szélsőség közt ide-oda áramló minőség.

Cantong qi mint hármas egység

A mű címének másik fordítása *A hármas egység pecsétje* – a pecsét hitelesíti a három tan egységét, és emiatt lehetővé teszi a szöveg birtokosának, hogy felfogja egységüket:

- *can* 參 a *sant* 三 jelöli: három,
- *tong* 同: egység (hasonlóság, egyenlőség, egyetérteni, közös jellemvonás, ugyanolyan),
- *qi* 契: pecsét, szimbólum, jel, fogadalom, kötelezettség, szerződés.

⁵ Kohn 2009: 65

A címadó tisztában volt ezzel a kettős jelentéssel, így nem „kell” az értelmezések között választani. A második olvasatot például a mű 84. szakasza támasztja alá:

„A nagyszerű *Változások könyvének* minőségei és alaptermészete mind mértéküket követi, tanulmányozással a Sárga Császár és az Idős Mester tanításai könnyedén felfoghatóak, a tűzzel és a tűzhellyel végzett munka az Igazságon alapszik.

E három út egy [forrásból] származik, és együtt egy ösvényt terem.”⁶

A három út tehát, mely egy forrásból ered és oda is vezet vissza:

1. *A változások könyvének* rendszere,
2. a taoizmus (a Huang-Lao 黃老 hagyomány), a Sárga Császár (Huangdi 黃帝) és Laozi 老子 neve után,
3. az alkímia („a tűzzel és a tűzhellyel végzett munka”).

E három tanítást minden szerző és szövegmagyarázó ebben a sorrendben említi. Ennek oka a *Cantong qi* saját tanainak tükrében:

1. *Yijing*: a „kozmológia” nem csupán a világegyetem működésének kifejtése, hanem a világegyetem és a *dao* kapcsolatának ismertetése, valamint az ember helye a kettő viszonyában. Az ember megtalálva a helyét a világegyetemben egységre jut a *daó*val. Ezen alapvető nézetre építve a *Cantong qi* az alábbi kétféle megvalósítást mutatja be.
2. A taoizmust („Huang-Lao”), melyet a *Daode jing*ben kifejtett „nemcselekvés” útként ismertet. Más néven „felsőbbrendű/rangú erény” (*shang de* 上德).
3. Az alkímia (ezt ismerteti a *Cantong qi*), mely a „cselekvés” útja. Más néven „alsóbbrendű/rangú erény” (*xia de* 下德).

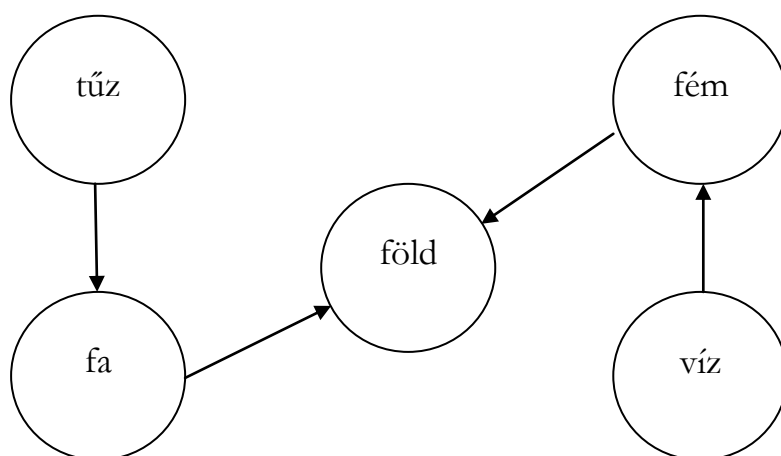
A műben tárgyalt három tan

⁶ Pregadio 2011: 122–123

A hármas egységről

A mű egyik központi eszménye, hogy a két szélsőség ismét egybekel a középpontban. Ezen egybekelés előidézésének alkímiai eszköze a kipárlás, mely során az alkímista a tartalmakból kivont benső minőségeket vezeti a középpontba. Az öt változó állapottal (*wuxing* 五行) szemléltetve:

„A fém a víz anyja –
az anya fia magzatában rejtőzik.
A víz a fém gyermeke –
a gyermek anyja méhében lakozik.”⁷

Az alkímista útja a sokféleségből az egységbe. Az ötből három, majd egy lesz.

Ami széttöredezett, ismét összeáll a sárga középben:

1. **állapot** (5 minőség): az öt változó állapot, azaz a zöld sárkány, a vörös főnix, a sárga közép, a fehér tigris és a fekete teknős/kígyó.
2. **állapot** (3 minőség):
  - a vörös sárkány és a fekete tigris a két kipárolt minőség, mely tartalmazza az „anyát is”, azaz a tűzből (vörös) kipárolt fát (sárkány/zöld) és a vízből (fekete) kipárolt fémet (tigris/fehér),
  - a föld (sárga közép), mely az osztatlan egy jelképe, ahol az ellentétek visszatérnek fölsőbb egységükbe.
3. **állapot**: (1 minőség): a földben/középpontban egyesített ellentétpárok.

Felhasznált irodalom

Fabrizio Pregadio: *The Seal of the Unity of the Three* (Golden Elixir Press, 2011).

Livia Kohn: *Internal Alchemy* (Three Pines Press, 2009).

---

⁷ Pregadio 2011: 79